

[00:01] **Z.A.** Καλησπέρα σε όλους, ονομάζομαι Αναστασία Ζήκα είμαι Αρχιωνόμος-Βιβλιοθηκονόμος και εργάζομαι στη Βιβλιοθήκη Καλαμπάκας, σήμερα ημέρα Πέμπτη 21 Αυγούστου 2025 βρισκόμαστε στην Καστανιά και έχουμε μαζί μας, να μας συστηθείτε, να μας πείτε το όνομά σας

[00:21] **T.T.** Τζήμας Τηλέμαχος

[00:22] **Z.A.** Πόσο χρονών είστε;

[00:24] **T.T.** Το 1939 γεννήθηκα, είμαι 86 χρονών

[00:30] **Z.A.** Πείτε μας λίγα λόγια για εσάς, κατάγεστε από την Καστανιά;

[00:33] **T.T.** Από την Καστανιά γέννημα θρέμμα. Γεννήθηκα το 1939 μετά από δύο (2), τρία (3) χρόνια λοιπόν ξεκίνησε ο πόλεμος της Γερμανίας, άρχισαν και οι καταστροφές εδώ στο χωριό, άρχισαν έκαιγαν τα πάντα σηκωθήκαμε εμείς να φύγουμε. Παίρνει ο παππούς μου με το άλογο την γυναίκα του, εμένα και την μάνα μου και μας πήγε στην Κιάτρα Νταβέλη/Μπραστα **[κορυφή Μοράβα (1.845μ.), η Μοράβα ανήκει στον ορεινό όγκο της Νότιας Πίνδου. Χωρίζεται από τη γειτονική Τριγγιά (2204μ) από το Κρασιώτικο ρέμα, ενώ σημείο ένωσης των δύο βουνών είναι ο αυχένος "Κιάτρα Μπράστα"]** εκεί ανάμεσα σε μια χαράδρα εκεί εγκατασταθήκαμε και περιμέναμε το καλύτερο. Εγώ μικρό παιδί ήμουν ζητάγα νερό φώναζα συνέχεια στα βλάχικα «άπα άπα, βόι άπα» , θέλω νερό που να πάει η μάνα μου τώρα σαν να φεύγει από εδώ από την κορυφή εκεί μέχρι κάτω να πάρει νερό αλλά εγώ έκλαιγα και φώναζα μην ακούσουν οι Γερμανοί πήγε να μου πάρει νερό. Ο παππούς μου λοιπόν έκανε δρομολόγια αφού πήρε εμένα και την μάνα μου είχε φέρει και τη γιαγιά και να μας φέρει εκεί που ήμασταν στο κονάκι. Λοιπόν από εκεί γυρίζοντας από τα καγκάλι που λέμε εμείς στον Κοσβάκα εκεί λοιπόν εκεί τον βρήκαν οι Γερμανοί και τον σκότωσαν. Τον σκότωσαν και φεύγανε και κάποια στιγμή ο αδερφός μου, ο συχωρεμένος ήταν μαζί με τον πατέρα μου, ήταν στο ποτάμι και πήγαιναν με τα πόδια να φτάσουν εκεί που ήμασταν εμείς. Κάποια στιγμή λοιπόν πιάνεται η κουβέρτα του πατέρα μου από κάτι αγκάθια και κατά λάθος, επίτηδες αποκλείεται επίτηδες έπεσε κάτω λοιπόν και περνάνε οι Γερμανοί και χαϊδέψανε τον αδερφό μου και τον άφησαν νομίζανε πως ο πατέρας μου πέθανε, χαϊδέψανε τον αδερφό μου και έφυγαν.

[02: 33] **T.T.** Ε αυτό το πράγμα ήταν. Εδώ ήρθαμε μετά αφού έφυγαν οι Γερμανοί, τελείωσε ο πόλεμος τι να δούμε καταστροφή τα πάντα ήταν καμένα δεν υπήρχε σπίτι για τίποτε και ξεκινάει μετά η ζωή από την αρχή και παλεύαμε. Εγώ σε ηλικία επτά (7) χρονών λοιπόν από την φτώχεια την μεγάλη κουβαλούσα νερό σ' ένα ευκατάστατο εδώ στο χωριό και πήγαινα κάθε πρωί και γέμιζα δύο (2) βαρέλια νερό και μου έδινε κάτι δεκάρες ε έτσι τη βγάζαμε μετά ήρθε ο καιρός για το σχολείο, στο σχολείο που πηγαίναμε φτώχεια μεγάλη είχαμε, δεν είχαμε τετράδια δεν είχαμε μολύβια με ότι αγοράζαμε με αβγά αγοράζαμε με αυτό το πράγμα ε σιγά σιγά μεγαλώνοντας πήγα 12-13 χρονών μου λέει ο πατέρας μου φύγε προς ανεύρεση τύχης. Έφυγα εγώ στον Πειραιά και από εκεί και μετά όλα μου τα χρόνια εκεί, ταξίδεψα, παντρεύτηκα μετά εδώ της κουινιάδας μου την αδερφή, δημιουργήσαμε οικογένεια και φτιαχτήκαμε. Είμαστε ευκατάστατοι στον Πειραιά και εδώ.

[03:54] **Z.A.** Άρα επιστρέψατε μετά εδώ ξανά στην Καστανιά;

[04:00] **T.T.** Έρχομαι τα καλοκαίρια, έρχομαι για 3-4 μήνες το καλοκαίρι και το υπόλοιπο στον Πειραιά. Λοιπόν σε μικρή ηλικία 14-15, 16 χρονών ταξίδεψα ήθελα να φτιαχτώ (κάποιος συχωριανός τον φωνάζει και τον χαιρετάει) πήγα Αμερική, πήγα σε διάφορα μέρη με έφερε μέχρι να πιάσω μια σερμαγιά **[(ναυτικός όρος) το αρχικό κεφάλαιο εξόδων ταξιδιού ελληνικού εμπορικού πλοίου, κεφάλαιο]** και να δημιουργηθώ να κάνω κάτι. Και όντως μου βγήκε σε καλό μετά από εκεί άνοιξα μαγαζί στον Πειραιά. Μετά ήρθα στο χωριό γνώρισα την γυναίκα μου στο χωριό παντρευτήκαμε και όλα αυτά δεν έχω τίποτα άλλο να πω.

[04:49] **Z.A.** Θυμάστε μήπως επαγγέλματα που υπήρχαν παλιά που τώρα έχουν εξαφανιστεί; Κάτι συγκεκριμένο εδώ;

[04:58] **T.T.** Που εδώ στο χωριό; Όλα τα επαγγέλματα εξαφανίστηκαν που είναι οι σιδεράδες; Που είναι οι μαραγκοί; Ένας-δύο με τρεις υπάρχουν μαραγκοί εδώ δεν υπάρχουν άλλοι παλιά ήταν γεμάτο το χωριό μα ήταν κοίταξε κεφαλοχώρι η Καστανιά, είχε 3.000 κατοίκους, είχε δασαρχείο, αστυνομία, ΟΤΕ είχε τα πάντα ας πούμε τώρα δεν υπάρχει τίποτα από αυτά, όλα ρημάζανε.

[05:25] **Z.A.** Ναι άλλο κάποια άλλη ιστορία που όχι απλά να την έχετε βιώσει εσείς αλλά να έχετε ακούσει από μεγαλύτερους συγγενείς σας;

[05:35] **T.T.** Δεν έχω πολλά πράγματα να πω, είμαι και σε μεγάλη ηλικία δεν θυμάμαι τίποτα

[05:43] **Z.A.** Για το πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής;

[05:46] **T.T.** Α το πανηγύρι ήταν το νυφοπάζαρο γινόταν τα γλέντια και εκεί γνώριζαν τις γυναίκες και οτιδήποτε άλλο εκεί γνώρισα και την γυναίκα μου.

[06:01] **Z.A.** Α γνωριστήκατε εκεί έτσι;

[06:04] **T.T.** Κάναμε την γνωριμία εκεί παντρευτήκαμε, κάναμε δύο (2) παιδιά, Δόξα το Θεό καλά ήμαστε, σπούδασαν και τα δύο παιδιά, ο ένας είναι ο μικρός είναι προγραμματιστής, ο άλλος ο γιος είναι γιατρός και δημιούργησαν και αυτοί οικογένεια, ο ένας έχει 4 παιδιά, ο άλλος έχει 2 παιδιά

[06:28] **Z.A.** Παντρευτήκατε εδώ στην Καστανιά έγινε ο γάμος;

[06:31] **T.T.** Όχι στον Πειραιά

[06:34] **Z.A.** Κάποιες άλλες αναμνήσεις που έχετε από το χωριό που πιστεύετε ότι αξίζει να τις μοιραστείτε;

[06:40] **T.T.** Αναμνήσεις τι να πω, αναμνήσεις είναι ας που η φτώχεια, αυτό το πράγμα και η μιζέρια. Πουλάγαμε το αβγό για να πάρουμε ένα τετράδιο, ένα μολύβι οτιδήποτε. Πηγαίναμε κάθε πρωί, μας έδιναν εδώ γάλα σ' ένα πλαστικό, πλαστικά δεν υπήρχαν τότε ένα ποτήρι λοιπόν με ένα τυράκι αυτά τα Ολλανδίας τα μικρά.

[07:04] **Z.A.** Άρα και τα σχολικά σας χρόνια ήταν πολύ απλά δηλαδή

[07:11] **T.T.** Ε εντάξει τα σχολικά χρόνια όποιος είχε μυαλό προόδευε περισσότερο όποιος δεν είχε πιο λίγο ανάλογα με αυτό που έχει ο καθένας

[07:24] **Z.A.** Και εσείς φαντάζομαι γνωρίζετε την βλάχικη γλώσσα έτσι;

[07:27] **T.T.** Ου άνετα, εδώ μας κυνηγούσε ο δάσκαλος μας έλεγε να μην μιλάμε βλάχικα γ' αυτό και δεν μιλάμε τόσο καθαρά ελληνικά

[07:38] **Z.A.** Ευχαριστούμε πάρα πολύ

[07:39] **T.T.** Να είστε καλά και εγώ σας ευχαριστώ